

විභාග අංකය : _____

ഉടൻ

- ◆ මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය A සහ B යනුවෙන් කොටස් දෙකකින් සමන්විත වේ. කොටස් දෙකටම නියමිත කාලය පැය 1 යි මිනිත්තු 20 කි.
- ◆ ගණක යන්ත්‍ර භාවිතයට ඉඩ දෙනු නොලැබේ.

◆ සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු මෙම පත්‍රයේම සපයන්න. ඔබේ පිළිතුරු, ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ඉඩ සලසා ඇති තැන්වල ලිවිය යුතුය. මේ ඉඩ ප්‍රමාණය පිළිතුරු ලිවීමට ප්‍රමාණවත් බවද දීර්ඝ පිළිතුරු බලාපොරොත්තු නොවන බවද සලකන්න.

◆ මෙම කොටස ප්‍රශ්න දෙකකින් සමන්විත වේ.
ප්‍රශ්න දෙකටම පිළිතුරු සපයන්න.

ප්‍රශ්න පත්‍රයේ B කොටස පමණක් විභාග
ශාලාවෙන් පිටතට ගෙන යාමට ඔබට අවසර
ඇත.

දෙවෙනි පත්‍රය සඳහා

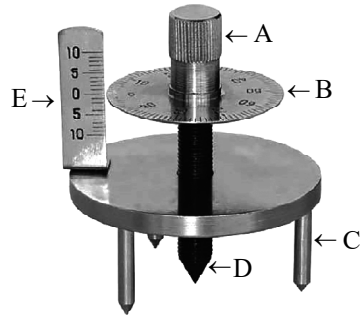
කොටස	ප්‍රශ්න අංකය	ලැබූ ලකුණු
A	1	
	2	
B	3	
	4	
	එකතුව	

අවසාන ලකුණ

ඉලක්කමෙන්	
අකුරින්	

A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා
ප්‍රශ්න දෙකටම පිළිතුරු සපයන්න.
(g = 10 N kg⁻¹)

1. ඔරලෝසු තැටියක වක්‍රතා අරය (R) සෙවීම සඳහා ඔබට පහත දැක්වෙන ගෝලමානය සපයා ඇත.

- (a) ගෝලමානයේ පෙන්වා ඇති පහත කොටස් නම් කරන්න.

A = _____
 B = _____
 C = _____
 D = _____
 E = _____

- (b) R සෙවීම සඳහා ඔබට අවශ්‍ය උපකරණයක් සහ අයිතමයක් නම් කරන්න.

උපකරණය : _____
 අයිතමය : _____

- (c) පෙන්වා ඇති ගෝලමානයේ වට පරිමාණයේ කොටස් 100 ක් තිබේ නම් එයින් නිරවද්‍යව මැනිය හැකි කුඩාම අගය කොපමණද?

_____
 _____

- (d) R සොයනු ලබන්නේ පහත සමීකරණය ආධාරයෙනි.

$$R = \frac{a^2}{6h} + \frac{h}{2}$$

- i. A හා h හඳුන්වන්න.

a : _____
 h : _____
 _____

- ii. a නිර්ණය කිරීමට ඔබ අනුගමනය කරන පරීක්ෂණාත්මක පියවර මොනවාද?

_____
 _____
 _____
 _____

- iii. h නිර්ණය කරන ආකාරය විස්තර කරන්න.

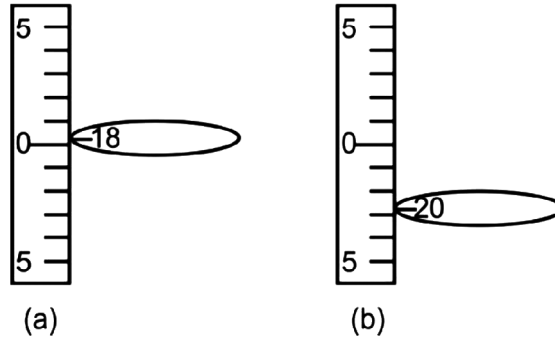

- (e) h නිර්ණය කිරීමට අදාළ අවස්ථාවල ගෝලමානයේ පරිමාණ දිස් වූ ආකාරය පහත දැක්වේ.

- i. h හි අගය සොයන්න.

- ii. නිවැරදිව මනින ලද a හි අගය 3.00 cm නම් R ගණනය කරන්න.

- iii. R හි දෝෂය (δR) ගණනය කරන්න. (ගුණ කිරීමේදී හා බෙදීමේදී භාවිත දෝෂ එකතු වේ.)

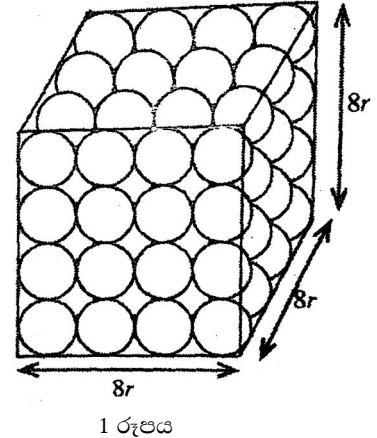
- (f) චල අන්වීක්ෂයක උපනෙතේ චක්‍රාංග අරය සෙවීමට ගෝලමානය භාවිත කළ හැකි දැයි පහදන්න.

-----

2. සමහර වස්තු භාජන තුළ අසුරන විට ඒවා භාජනයේ සම්පූර්ණ පරිමාවම අයත් කර නොගනී. මෙය වස්තුවල හැඩය නිසා සිදුවන අතර, එවැනි තත්ත්ව යටතේ දී භාජනයේ පරිමාවෙන් කිසියම් භාගයක් සැම විටම හිස් ව වාතයෙන් පිරී පවතී.

(1) රූපයේ පෙනෙන පරිදි අරය r වූ සර්වසම ඝන ගෝලවලින් විධිමත් ආකාරයට සම්පූර්ණයෙන්ම අසුරා ඇති, පැත්තක දිග $8r$ වූ ඝනකාකාර පෙට්ටියක ආකාරයේ භාජනයක් සලකන්න. මෙය විධිමත් ඇසිරීමක් ලෙස හැඳින්වේ.

- (a) භාජනයේ අසුරා ඇති ගෝල ගණන සොයන්න.

- (b) භාජනයේ අසුරා ඇති සියලුම ගෝල සෑදී ඇති ද්‍රව්‍යයේ මුළු පරිමාව සඳහා ප්‍රකාශනයක්, r සහ π ඇසුරෙන් ලබා ගන්න.

- (c) භාජනය ගෝලවලින් සම්පූර්ණයෙන් ම පිරී ඇති විට,

$\frac{\text{භාජනය තුළ තිබෙන ගෝල සෑදී ඇති මුළු ද්‍රව්‍ය පරිමාව}}{\text{සම්පූර්ණයෙන්ම පිරී ඇති පරිදි අසුරා ඇති භාජනයේ පරිමාව}}$ යන අනුපාතය ගෝලවල ඇසුරුම් භාගය,

(f_p) ලෙස හැඳින්වෙන අතර, සම්පූර්ණයෙන්ම පිරී ඇති පරිදි අසුරා ඇති භාජනයේ පරිමාව ඇසුරුම් පරිමාව ලෙස හැඳින්වේ. ඉහත දැක්වූ විධිමත් ඇසිරීම සඳහා ඇසුරුම් භාගය සොයන්න.

- (d) භාජනයේ ඇති ගෝලවල මුළු ස්කන්ධය m නම්,

$\frac{\text{ගෝලවල මුළු ස්කන්ධය}}{\text{සම්පූර්ණයෙන් ම පිරී ඇති පරිදි අසුරා ඇති භාජනයේ පරිමාව}}$ යන අනුපාතය සඳහා

ප්‍රකාශනයක් m සහ r ඇසුරෙන් ව්‍යුත්පන්න කරන්න. මෙය ගෝලවල තොග ඝනත්වය (bulk density) (d_b) ලෙස හැඳින්වේ.

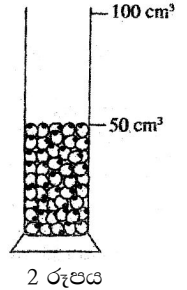
- (e) ගෝල සෑදී ඇති ද්‍රව්‍යයේ ඝනත්වය (d_M) සඳහා ප්‍රකාශනයක් m , r සහ π ඇසුරෙන් ලියන්න.

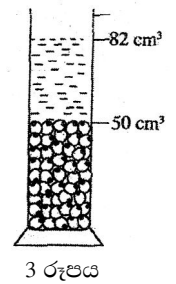

- (f) පරීක්ෂණාත්මක ක්‍රමයක් මගින් මුං ඇට සඳහා f_p , d_B සහ d_M යන පරාමිති සෙවීමට ශිෂ්‍යයෙක් තීරණය කළේය. එහිදී මුං ඇට ඇසිරී තිබුණේ අහඹු ආකාරයටය. එවැනි ඇසුරුමක් හඳුන්වනු ලබන්නේ **අහඹු ඇසුරුමක්** ලෙසය. (2) රූපය බලන්න. f_p , d_B සහ d_M සඳහා ඉහත (c), (d) සහ (e) හි දැක්වූ අර්ථ දැක්වීම්, අහඹු ලෙස ඇසුරුම් කර ඇති ඕනෑම හැඩයක් සහිත අයිතමවලටද වලංගු වේ.

ඔහු පළමුවෙන් ම වියළි මුං ඇට මිනුම් සරාචකට දමා (2) රූපයේ පෙන්වා ඇති පරිදි මුං ඇට සඳහා 50 cm^3 ක ඇසුරුම් පරිමාවක් ලබා ගත්තේය. ඉන්පසු ඔහු ඇසුරුම් පරිමාව 50 cm^3 වූ මුං ඇට සාම්පලයේ ස්කන්ධය මැන එය $3.8 \times 10^{-2} \text{ kg}$ බව සොයා ගත්තේය.

ඉන් අනතුරුව ඔහු එම මුං ඇට සාම්පලය ජලය 50 cm^3 ක් අඩංගු මිනුම් සරාචකට ඇතුළත් කළ විට, එහි ජල මට්ටම් 82 cm^3 ලකුණු දක්වා වැඩි වූ බව සොයා ගත්තේය. (3) රූපය බලන්න.

- i. මුං ඇට සෑදී ඇති ද්‍රව්‍යයේ පරිමාව කුමක්ද?

- ii. මුං ඇටවල ඇසුරුම් භාගය f_p ගණනය කරන්න.

- iii. මුං ඇටවල තොග ඝනත්වය (d_B), kg m^{-3} වලින් ගණනය කරන්න.

- iv. මුං ඇට සෑදී ඇති ද්‍රව්‍යයේ ඝනත්වය (d_M), kg m^{-3} වලින් ගණනය කරන්න.

- (g) මුං ඇට 1 kg ක ප්‍රමාණයක් ඇසිරීම සඳහා පොලිතින් බෑගයක් නිර්මාණය කිරීමට ඇත. එම බෑගයට තිබිය යුතු අවම පරිමාව ගණනය කරන්න.

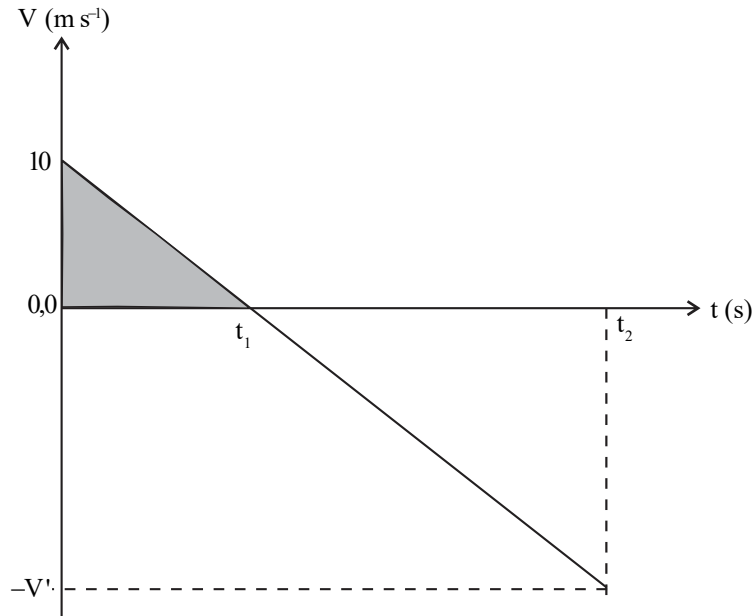

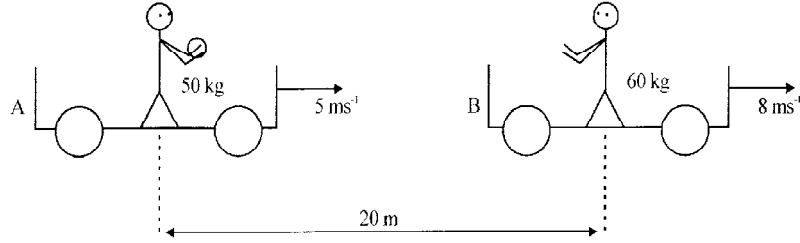
B කොටස - රචනා
ප්‍රශ්න දෙකටම පිළිතුරු සපයන්න.
PAPER - 08

3. (a) 75 m උස ගොඩනැගිල්ලක මුදුනේ සිට 10 m s^{-1} ප්‍රවේගයෙන් සිරස්ව ඉහළට ප්‍රක්ෂේපණය කරන බෝලයක් අවසානයේ දී V' වේගයෙන් සිරස්ව පොළවේ ගැටේ. බෝලයේ චලිතය සඳහා ප්‍රවේග (V) - කාල (t) ප්‍රස්ථාරය පහත දැක්වේ. (චාත් ප්‍රතිරෝධය නොසලකා හරින්න)

- i. ප්‍රස්ථාරයේ අනුක්‍රමණයේ අගය කීයද?
  - ii. t_1 , t_2 හා V' අගයයන් සොයන්න.
  - iii. ප්‍රස්ථාරයේ අඳුරු කර ඇති කොටසේ වර්ගඵලයෙන් දැක්වෙන්නේ කුමක්ද?
  - iv. මෙම චලිතය සඳහා විස්ථාපන (S) - කාල (t) ප්‍රස්ථාරය අඳින්න. t_1 හා t_2 ට අදාළ විස්ථාපන අගයයන් ප්‍රස්ථාරයේ පැහැදිලිව දක්වන්න.
- (b) බිම් මට්ටමේ දී තිරසර θ කෝණයක් ආනතව 30 m s^{-1} වේගයෙන් ප්‍රක්ෂේපණය කළ බෝලයක් උපරිම උසේ දී 15 m s^{-1} ක වේගයකින් ගමන් කර නැවත බිම ගැටේ.
- i. බෝලයේ ආරම්භක ප්‍රවේගයේ තිරස් සංරචකය කීයද?
  - ii. θ හි අගය සොයන්න.
  - iii. ප්‍රක්ෂේපණයේ පියාසර කාලය, තිරස් පරාසය සහ උපරිම උස සොයන්න.
  - iv. ඉහත (b) (iii) හි ගණනය කළ තිරස් පරාසයම ලබා ගත හැකි ප්‍රක්ෂේපණ කෝණයක් යෝජනා කර එම අවස්ථාවට අනුරූපව පියාසර කාලය හා උපරිම උස කුමන සාධකවලින් වෙනස් වන්නේ දැයි සොයන්න.
  - v. බෝලය 30 m s^{-1} වේගයෙන් ප්‍රක්ෂේපණය කර (b) (iii) හි ලබා ගත් තිරස් පරාසයට වඩා වැඩි තිරස් පරාසයක් ලබා ගත හැක්කේ කෙසේ ද?

4. A හා B ප්‍රොලි දෙකක් එකම සුමට තිරස් පෘෂ්ඨයක් මත එකම අතට පිළිවෙලින් 5 ms^{-1} හා 8 ms^{-1} ප්‍රවේගවලින් චලිත වේ. ළමයා සහිත A ප්‍රොලියේ ස්කන්ධය 50 kg ද (බෝලය රහිතව) ළමයා සහිත B ප්‍රොලියේ ස්කන්ධය 60 kg ද (බෝලය රහිතව) වේ. ප්‍රොලි දෙක අතර ආරම්භයේ 20 m පරතරයක් පවතින විට, A ප්‍රොලියේ සිටින ළමයා A ප්‍රොලියට සාපේක්ෂව B ප්‍රොලිය දෙසට 500 g ස්කන්ධයක් සහිත බෝලයක් 23 ms^{-1} ක ප්‍රවේගයෙන් තිරස්ව විසි කරයි. බෝලය දිගටම තිරස්ව ගමන් කරන්නේ යැයි උපකල්පනය කරන්න.

- (a)
- පොළොවට සාපේක්ෂව බෝලයේ ප්‍රවේගය කොපමණද ?
  - බෝලය විසිකිරීමෙන් පසු A ප්‍රොලියේ ප්‍රවේගය කොපමණද ?
  - B ප්‍රොලියේ සිටින ළමයා බෝලය අල්ලා ගැනීමෙන් පසු B ප්‍රොලියේ ප්‍රවේගය කොපමණද ?
  - බෝලය B ප්‍රොලියේ සිටින ළමයා වෙත ලඟාවීමට ගත් කාලය කොපමණද ?
  - බෝලය B ප්‍රොලියේ සිටින ළමයා අල්ලා ගන්නා විට ප්‍රොලි අතර පරතරය සොයන්න.
- (b) B බෝලය අල්ලා ගත් විගස නැවත A දෙසට විසි කරනුයේ A ප්‍රොලියේ සිටින ළමයා බෝලය අල්ලා ගත් විට A ප්‍රොලියේ ප්‍රවේගය 4.5 ms^{-1} දක්වා අඩුවන ආකාරයට නම්,
- පොළොවට සාපේක්ෂව බෝලය A ප්‍රොලිය දෙසට ගමන් ගන්නා ප්‍රවේගය කොපමණද ?
  - B ප්‍රොලියේ සිටින ළමයා ප්‍රොලියට සාපේක්ෂව A ප්‍රොලිය දෙසට බෝලය විසිකළ යුතු ප්‍රවේගය කොපමණද ?
  - බෝලය A වෙත විසිකිරීමෙන් පසු B ප්‍රොලිය ගමන් ගන්නා ප්‍රවේගය කොපමණද ?
  - බෝලය A ප්‍රොලිය වෙත ළඟා වීමට ගන්නා කාලය කොපමණද ?
  - A වෙත බෝලය ආපසු ලැබෙන තෙක් A හා B චලිතය සඳහා එකම බණ්ඩාංක තලයෙහි ප්‍රවේගය (v) කාලය (t) සමඟ විචලනය වන ආකාරය ප්‍රස්ථාරගත කරන්න.

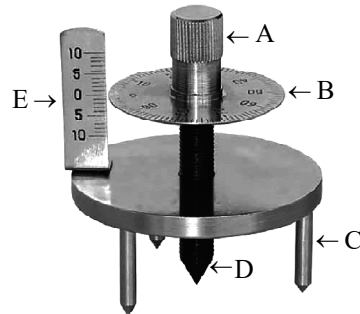

Index No.

In numbers	
In words	

Part A - Structured Essay
Answer both questions
($g = 10 \text{ N kg}^{-1}$)

1. The spherometer given below is supplied to find the radius of curvature (R) of a watch glass.

- (a) Name the parts of the spherometer mentioned below.

A = _____
B = _____
C = _____
D = _____
E = _____

- (b) State an equipment and an item needed to find R.

Equipment : _____
Item : _____

- (c) If there are 100 divisions in the circular scale of the spherometer shown, what is the minimum value that can be measured by this spherometer accurately.

_____
_____

- (d) R is calculated by the formulae given below.

$$R = \frac{a^2}{6h} + \frac{h}{2}$$

- i. Define a and h

a : _____
h : _____
_____

- ii. What are the experimental steps you would follow to determine a?

_____
_____
_____
_____

- iii. Describe how you would determine h .

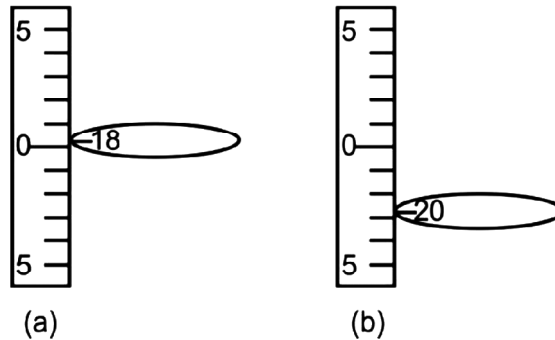

- (e) The scales of the spherometer when the measurements related to h are taken, are given below.

- i. Find the value of h

- ii. If the accurately measured value of a is 3.00 cm then determine R .

- iii. Find the error (δR) of R . (when multiplying and dividing the fractional errors are added.)

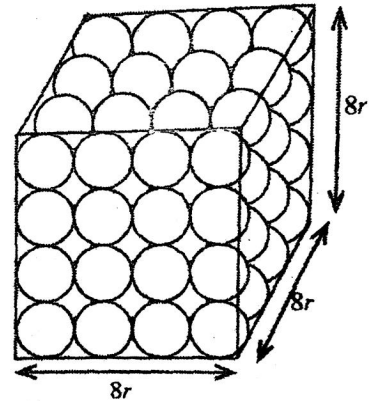

- (f) Describe whether we can use a spherometer to find the radius of curvature of the eyepiece of a travelling microscope.

-----

2. When certain objects are packed in containers, they do not occupy the entire volume of the container. This occurs due to the shape of the objects, and under such situations, a fraction of the container volume is always empty and filled with air. Consider a container in the form of a cubical box of side length $8r$, which is fully packed with identical solid spheres of radius r in a regular manner as shown in figure (1). This is called regular packing.

- (a) Find the number of spheres packed in the container.

.....

- (b) Obtain an expression for the total material volume of all spheres packed in the container in terms of r and π .

.....
 .....
 .....

- (c) When the container is completely filled with spheres, the ratio,

$$\frac{\text{Total material volume of the spheres in the container}}{\text{Volume of the fully packed container}}$$
 is called the **packing fraction** (f_p)

of the spheres and the volume of the fully packed container is called the **packed volume**. Find the packing fraction, f_p , for the above regular packing.

.....
 .....
 .....

- (d) If m is the total mass of the spheres in the container, derive an expression for the ratio:

$$\frac{\text{Total mass of the spheres}}{\text{Volume of the fully packed container}}$$
, in terms of m and r . This is called the

bulk density (d_b) of the spheres.

.....
 .....

- (e) Write down an expression for the density (d_M) of the material of the spheres in terms of m , r and π .

- (f) A student has decided to find the parameters f_p , d_B and d_M for green gram using an experimental method. In this case green gram is packed in a random manner and it is called **random packing**. See figure (2). The definitions mentioned in part (c), (d) and (e) for f_p , f_B , and d_M are valid for random packing of items of any shape too.

First he inserted dry green gram into a measuring cylinder and obtained a packed volume of 50 cm^3 for green gram as shown in figure (2).

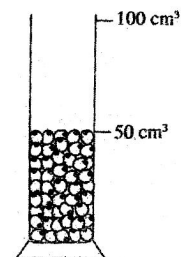

Figure (2)

Then he measured the mass of the packed volume 50 cm^3 sample of green gram and it was found to be $3.8 \times 10^{-2} \text{ kg}$.

Subsequently he introduced the green gram sample into a measuring cylinder containing 50 cm^3 of water and found that the water level raised to 82 cm^3 mark. See figure (3).

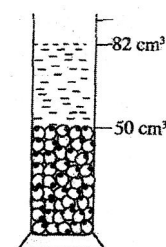

Figure (3)

- i. What is the material volume of green gram?

- ii. Calculate the packing fraction (f_p) of green gram.

- iii. Calculate to bulk density (d_B) of green gram in kg m^{-3} .

- iv. Calculate the density (d_M) of material of green gram in kg m^{-3} .

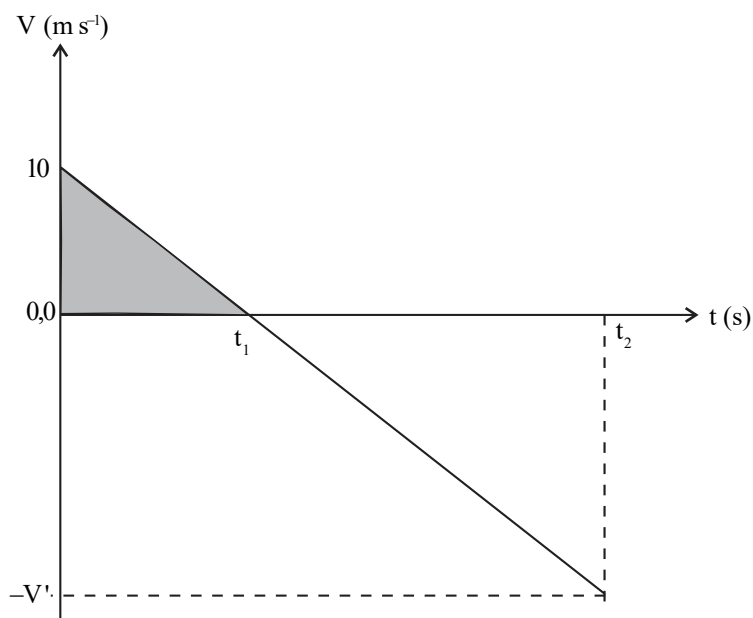
- (g) A polythene bag is to be designed to pack 1 kg of green gram. Calculate the minimum volume of the bag needed.

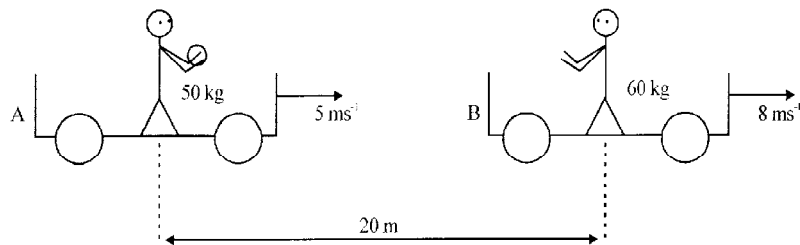
Part B - Essay
Answer both questions
PAPER - 08

3. (a) A ball projected vertically upwards with a velocity of 10 m s^{-1} from the top of a 75 m high building finally hits the ground vertically with a velocity V' . The velocity (V) - time (t) graph for the motion of the ball is shown below. (Ignore air resistance)

- i. What is the value of the gradient of the graph?
  - ii. Find the values of t_1 , t_2 and V' .
  - iii. What does the area of the shaded part of the graph indicate?
  - iv. Draw the displacement (S) - time (t) graph for this motion. Clearly indicate the displacement values corresponding to t_1 and t_2 on the graph.
- (b) A ball projected at ground level at an angle θ with the horizontal with a speed of 30 m s^{-1} travels at maximum height with a speed of 15 m s^{-1} and then hits the ground again.
- i. What is the horizontal component of the initial velocity of the ball?
  - ii. Find the value of θ .
  - iii. Find the time of flight, horizontal range and maximum height of the projectile.
  - iv. Suggest a projection angle that will achieve the same horizontal range as calculated in (b)(iii) above and find the factors by which the time of flight and maximum height will vary accordingly.
  - v. How can the ball be projected at a speed of 30 m s^{-1} and have a horizontal range greater than the horizontal range obtained in (b)(iii)?

4. Two trollies A and B are moving on the same smooth horizontal surface to the same direction, at velocities of 5 ms^{-1} and 8 ms^{-1} respectively. Mass of trolley A with the child is 50 kg (without ball) and mass of trolley B with the child is 60 kg (without ball). When there is a distance of 20 m between the 2 trollies, at the beginning, child in trolley A throws a ball of 500 g towards trolley B, relative to trolley A, horizontally at a velocity of 23 ms^{-1} . Assume that the ball travels horizontally throughout.

- (a)
  - i. What is the velocity of the ball relative to Earth?
  - ii. What is the velocity of trolley A after throwing the ball?
  - iii. What is the velocity of trolley B after the child in trolley B catches the ball?
  - iv. What is the time taken by the ball to reach the child in trolley B?
  - v. Find the distance between the trollies at the moment the child in trolley B catches the ball.
- (b) If the child in trolley B throws back the ball to child in trolley A such that the velocity of trolley A reduces up to 4.5 ms^{-1} when the child in trolley A catches the ball,
  - i. What is the velocity at which the ball travels towards trolley A relative to Earth?
  - ii. What is the velocity at which the child in trolley B, relative to the trolley, should throw the ball towards trolley A?
  - iii. What is the velocity trolley B moves at, after throwing the ball towards trolley A?
  - iv. What is the time taken by the ball to reach trolley A?
  - v. Draw the graph which shows the variation of velocity (v) with time (t), for the motion of both A and B, till the ball is received again by A, in the same coordinate plane.

